

E40, Sterrebeek, gemeente Zaventem

Programma van Maatregelen

Auteur:

A. Schoups (veldwerkleider)

Autorisatie:

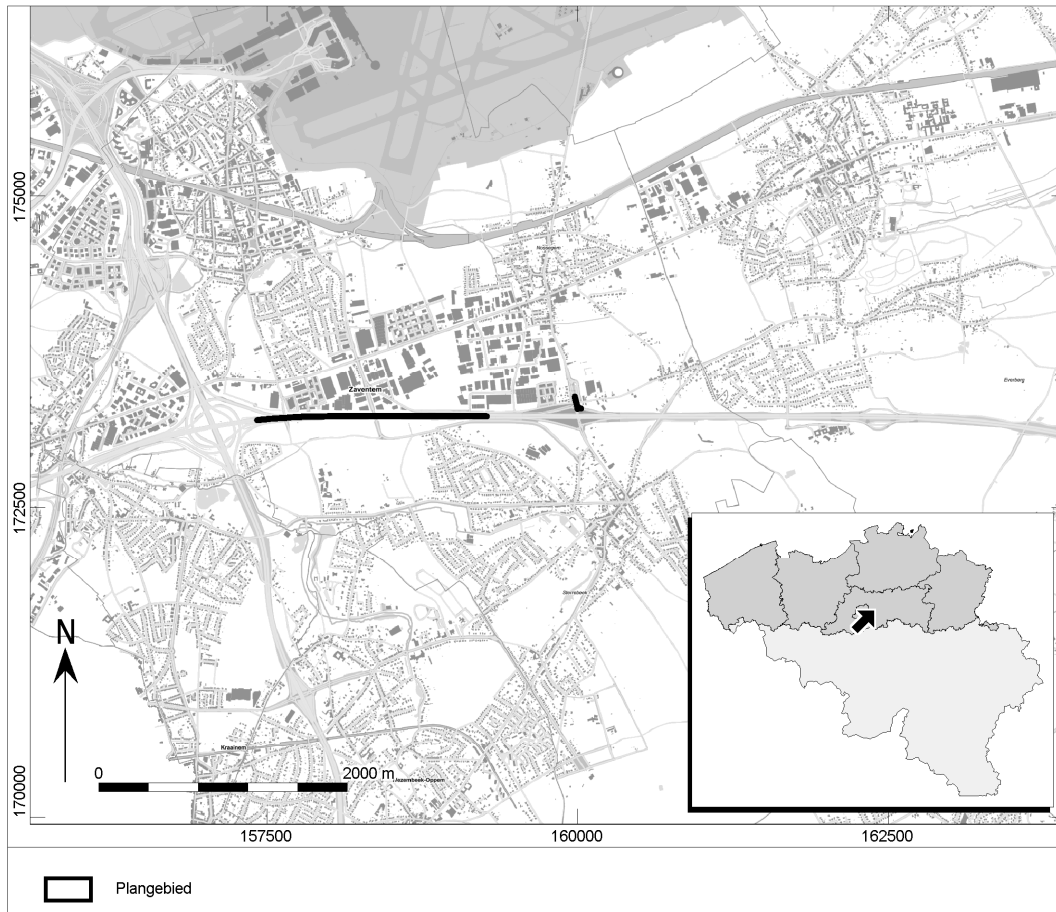
J.A.G. van Rooij (OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)

1 Inleiding

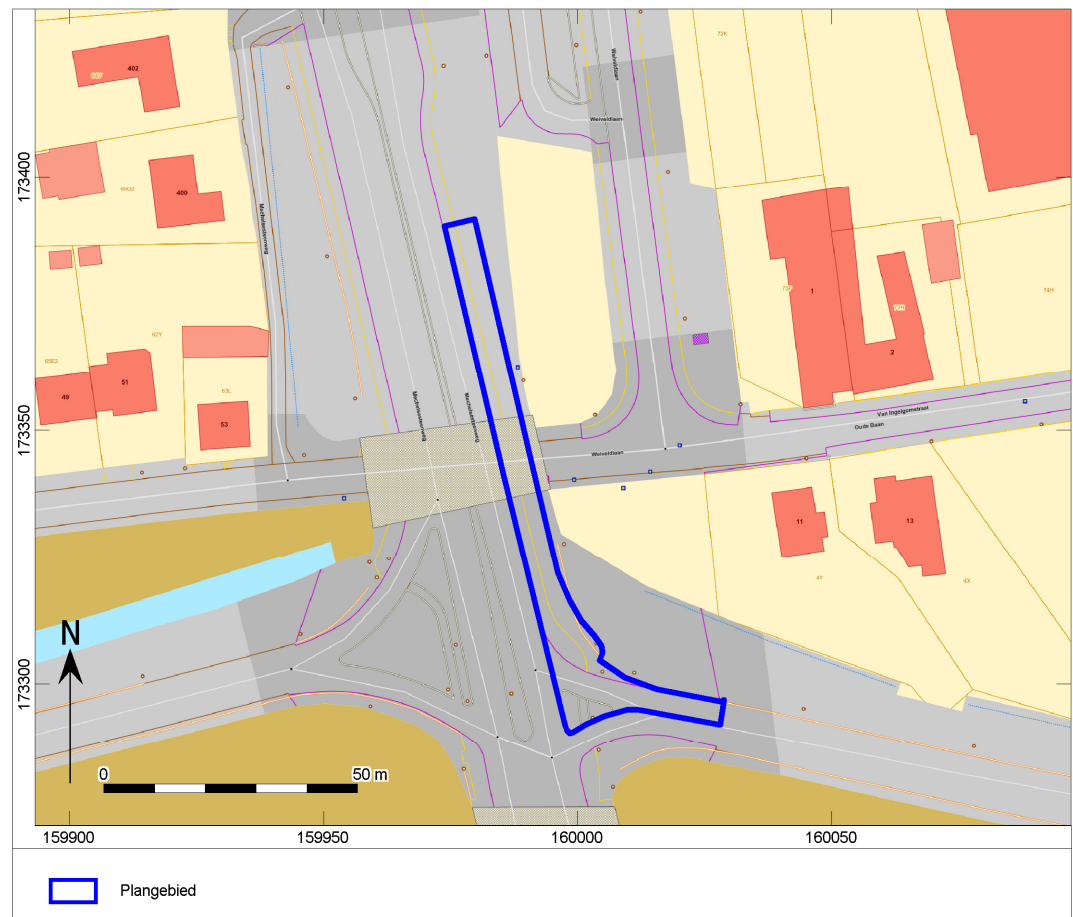
In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in maart een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locaties E40/N227 en E40/E314 te Sterrebeek (afb. 1, 2 en 3). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen wegeniswerken.

Het plangebied bestaat uit twee gescheiden terreinen. Het gebied aan de E40/N227 wordt plangebied 1 genoemd, terwijl het gebied aan de E40/E314 plangebied 2 genoemd zal worden.

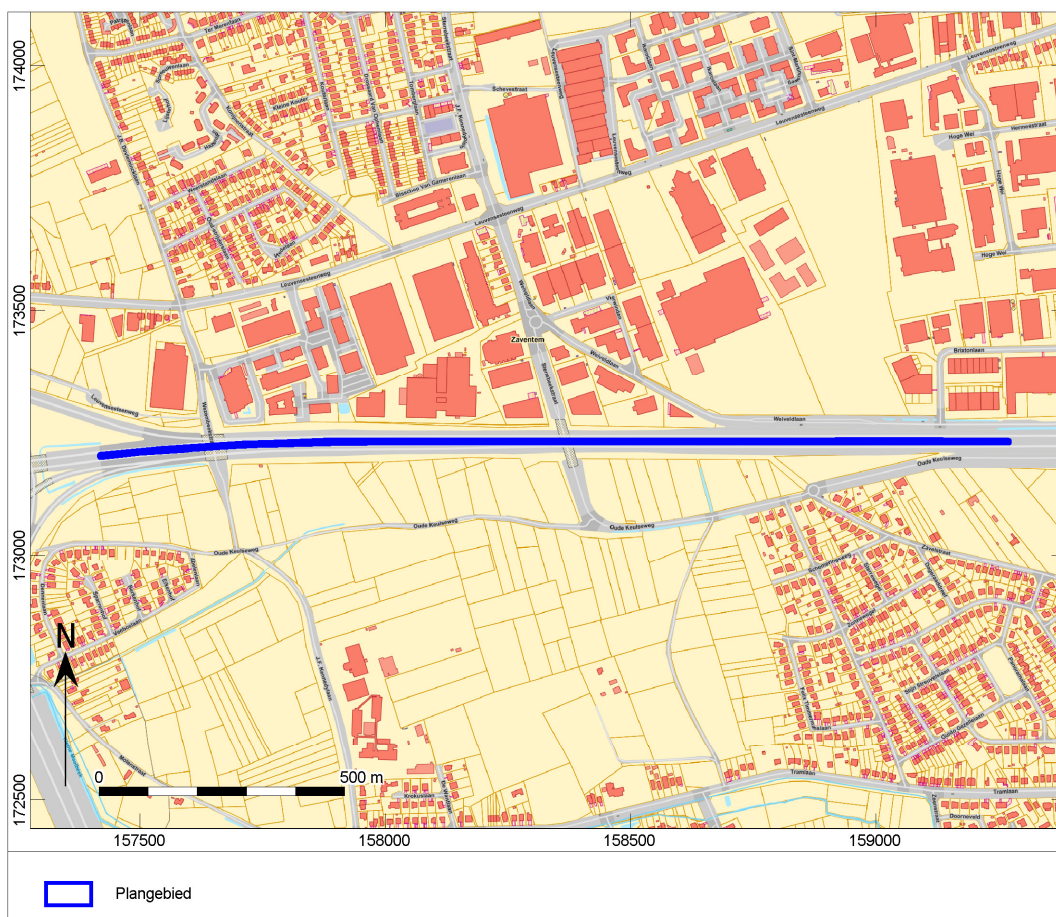
Op basis van het bureauonderzoek worden geen archeologische resten verwacht binnen de twee plangebieden.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein: Plangebied 1.

Afb. 3. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein: Plangebied 2.

2 Het vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem

2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

Voor de beide plangebieden is alleen een bureauonderzoek uitgevoerd. Uit de aardwetenschappelijke gegevens blijkt dat beide plangebieden in het loessgebied gelegen zijn. De loesslaag dateert uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), waardoor in potentie archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum kunnen voorkomen. Resten uit het Paleolithicum en het Mesolithicum manifesteren zich als een spreiding van vondsten zonder sporenniveau. Eventuele resten vanaf het Neolithicum tot de Middeleeuwen manifesteren zich in een sporenniveau.

Plangebied 1

Binnen plangebied 1 komen droge leembodems zonder profiel voor (Abp en Abp(c)). Dit kan verklaard worden door de colluviale afzettingen die het loesspakket binnen het plangebied afdekken. Doordat het loesspakket afgedekt werd door colluviale afzettingen, werden eventuele archeologische resten mogelijk beschermd. Het is echter ook mogelijk dat de colluviale afzettingen erosie veroorzaakten, waardoor eventuele resten dus mogelijk geërodeerd zijn. Ter hoogte van de Abp(c)-bodem komt mogelijk een textuur horizont B voor. Een eventueel sporenniveau is het beste zichtbaar net onder de bouwvoor.

Op basis van de meldingen van de CAI kan een Romeinse aanwezigheid in de omgeving van het plangebied aangetoond worden.

Volgens de historische kaarten was het plangebied al op de Ferrariskaart over een weg gelegen. Mogelijk was er binnen het zuidelijke deel van het plangebied een gebouw gelegen, maar door de wisselende accuraatheid van de kaarten is dit niet volledig zeker. Mogelijk zijn er dus resten uit de Middeleeuwen of de Nieuwe Tijd aanwezig binnen het plangebied.

Aangezien plangebied 1 gedeeltelijk over de bestaande N227 en het fietspad gelegen is, gaat de bodem reeds grotendeels verstoord zijn binnen het plangebied. Aan de oostelijke zijde van het fietspad bevindt zich de zijberm. Hier bevinden zich de nutsleidingen, waardoor er ook hier sprake is van verstoring. De omvang en de diepte van deze verstoring is echter onduidelijk. Daarnaast werd het gebied in het verleden 1,5m tot 7,5m opgehoogd, om de N227 over de E40 te leiden. Hierdoor wordt de oorspronkelijke bodem niet bedreigt door de geplande werken.

Plangebied 2

Binnen plangebied 2 komen eveneens droge leembodems voor. Over het grootste deel van het plangebied zou een textuur B of structuur B horizont voorkomen. Ter hoogte van de Abp- en de Abp(c)-bodems werd de bodem afgedekt door colluvium. Ter hoogte van de Abp(c)-bodems kan echter ook een textuur B horizont voorkomen. Een eventueel sporenniveau kan verwacht worden net onder de bouwvoor.

Volgens de CAI werd er op amper 50m ten zuiden van dit plangebied een Romeinse muntschat aangetroffen. Daarnaast is er op ongeveer 1070m ten noorden van het plangebied een Romeinse grafheuvel gelegen en werd er een concentratie aan Romeins bouw materiaal aangetroffen op ongeveer 1240m ten noorden van het plangebied. Deze meldingen wijzen op een Romeinse aanwezigheid in de omgeving van het plangebied.

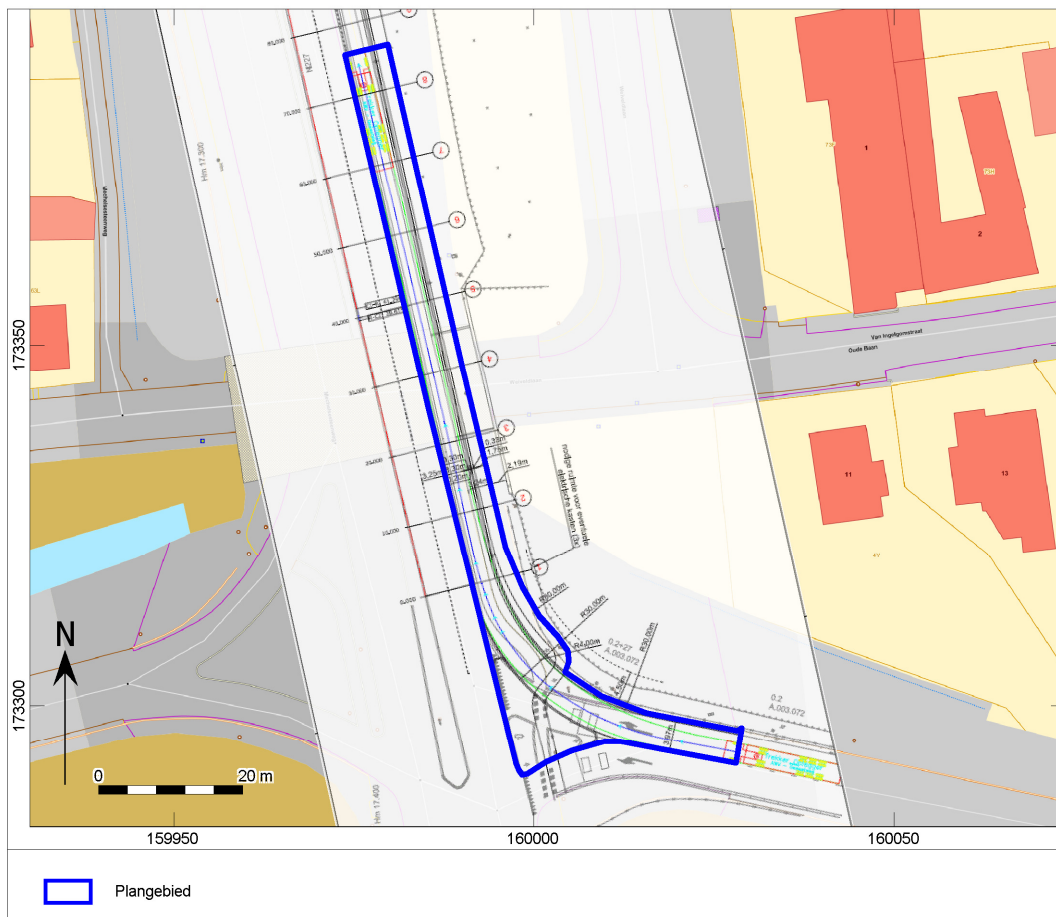
Volgens de historische kaarten was plangebied 2 voornamelijk in gebruik als akkerland. Het plangebied werd gekruist door een aantal wegen. Vanaf de Topografische kaart uit 1950-1970 is de E40 zichtbaar. Er worden dus geen resten uit de Middeleeuwen of de Nieuwe Tijd binnen het plangebied verwacht.

Binnen plangebied 2 zijn reeds nutsleidingen aanwezig, zoals elektrische bekabeling en databekabeling. Deze leidingen liggen tussen de 60 en 100cm diep. Daarnaast staat ongeveer om de 55m een verlichtingspaal op de middenberm en zijn er betonsokkels aanwezig voor de aanwezige portieken met signalisatie boven de autosnelweg. De sokkels hebben een diepte van maximaal 2m –mv. Aan beide zijden van de middenberm zijn ook vangrails aanwezig. Daarnaast werd het gebied 3m tot 4m afgegraven ten behoeve van de E40. Hierdoor worden geen archeologische resten meer verwacht binnen het plangebied.

2.2 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Plangebied 1

Het doel van de werken is om de doorstroming van het verkeer, komende vanuit Leuven, op de afrit richting Sterrebeek te verbeteren. De ingreep heeft een breedte van maximaal 6m over een lengte van 120m. Er zal een nieuwe rijstrook aangelegd worden over het bestaande fietspad. Hierdoor dient er ook een nieuwe fietsstrook aangelegd te worden langs de nieuwe rijstrook over de huidige zijberm. De maximale diepte van de ingreep bedraagt 70cm –mv. De nieuwe rijstrook zal een breedte krijgen van 3,3m en de nieuwe fietsstrook krijgt een breedte van 1,75m. Tussen de twee stroken wordt een greppeltje en een smalle strook klinkers aangelegd. De breedte van deze strook zal 0,83m bedragen. De nieuwe rijstrook zal ongeveer 68cm diep gaan, terwijl het nieuwe fietspad ongeveer 56cm diep zal gaan.

Afb. 4. Afbeelding van de geplande werken.

Gezien de reeds bestaande infrastructuur en de aanwezige nutsleidingen in de zijberm, kan ervan uitgegaan worden dat het grootste deel van het plangebied reeds verstoord is. Daarnaast werd het gebied in het verleden 1,5m tot 7,5m opgehoogd. Aangezien de werken maximaal 70cm diep gaan, gaan deze niet dieper dan de ophoging en worden er dus geen archeologische resten bedreigt.

Plangebied 2

Het doel van de werken binnen plangebied 2 is het verharden van de middenberm van de E40 tussen kilometerpaal 8,25 en kilometerpaal 6,40. De middenberm is 4,8m breed en de lengte van het plangebied bedraagt 1850m. De berm zal eerst uitgebroken worden, waarna deze geasfalteerd wordt. Deze ingrepen zullen een bodemverstoring van maximaal 70cm –mv tot gevolg hebben.

De verschillende, reeds aanwezige, nutsleidingen binnen het plangebied zijn gelegen op een diepte van 60 tot 100cm –mv. Daarnaast zijn er ook andere structuren zoals verlichtingspalen en betonsokkels voor de aanwezige portieken met signalisatie boven de autosnelweg aanwezig. De sokkels hebben een diepte van maximaal 2m –mv. Door al deze elementen, kan verondersteld worden dat de bodem reeds grotendeels verstoord zal zijn en dit tot een diepte van minstens 60 tot 100cm –mv. Daarnaast werd het gebied in het verleden 3m tot 4m afgegraven in functie van de E40. Hierdoor kan er verondersteld worden dat er binnen plangebied 2 geen archeologische resten meer aanwezig zijn.

3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet. De civieltechnisch

uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.